

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 kron, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnina je plačati naprej. Posamezne šteje seprodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje šteje 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 31.

V Ptuj v nedeljo dne 2. avgusta 1908.

IX. letnik.

Zaupniki in somišljeniki.

V zmišlju strankinih določb sklicujemo tem potem

II. strankarski zbor

„Napredne zveze („Štajerčeve“ stranke“) ki se bo vršil

v nedeljo, dne 23. avgusta 1908 popoldne v prostorih „Vereinshausa“ v Ptuj.

Dnevni red se že naznani. Vabila bodoje pravočasno razposlana. Pristop bodoje imeli le povabljeni. Ako bi se kateremu naših zaupnikov in somišljenikov vabilo ne dostavilo ali pa ako bi kdo želel se shoda udeležiti, naj nam to naznani.

Obenem s tem strankarskim zborom se vrši isti dan in v istem lokalu

II. letni zbor „Štajerčevega“ tiskovnega društva,

na katerega so vabljeni vsi člani.

Na veselo svidenje!

V Ptuj, 1. avgusta 1908.

Z naprednim pozdravom!

Strankino vodstvo in odbor „Tisk. društva“.

Kaj z živino v času pomanjkanja krme?

Velikanska udeležba na zadnjih živinskih sejmih nam je dokaz, kako težke posledice je napravilo vladajoče pomanjkanje krme. Veliko število kmetov je bilo pripravljenih, prodati svojo živino pod vsako ceno.

Ako pomislimo, kako velike izgube se ima vsled teh nizkih cen, koliko žrtev zahteva nabava nove živine, kako se oškoduje s tako prodajo gospodarstvo z gnojem, pridemo pač do zaključka, da se mora z vsemi sredstvi skrbeti, da se dobi nadomestilo za navadno krmo in da se s tako nadomestno krmo preživi živino. Nekaj dežja v zadnjih dneh nam je dalo vendar še nekaj upanja.

V prvi vrsti moramo čimbolje izrabiti množine slame, ki jih še imamo. Ne samo s poletno, tudi z zimsko slamo se mora zdaj krmiti in sicer v obliki rezanice, ker je to najcenejši način krmljenja. Ker je pa slama sama v razmerju z mrvo prerevna na redilnih snoveh, še moramo pomagati s tem, da pridamo primerna krepko-krmilna sredstva. Taka sredstva so: šrot žitja, laneni krovajci, krovajci iz oljnatega semena, nadalje seme sezamovo, pavole, solčnih rož, buč, rižova krmilna moka, ječmeni nagoni, otrobi itd. Ker je kmetijska družba v tem oziru že korake storila, bodoje kmetje ta sredstva pod nižjo ceno dobivali.

Tako mešanico slamnate krme se napravi tako-le: Za eno mlečno kravo se da vsak dan 10 kil slamnate rezanice; mešane z drugimi odpadki. Za to množino slame potrebno je kakih 3 kilogramov krmilnih sredstev in sicer naj se da n. p. 1 kilo lanenega krovajca, 1 kilo ječmenih vagonov, 1 kilo otrobov ali žitjevega šrota. Slamnata rezanica se 2 do 3 ure pred krmljenjem zmoči z vodo (12 do 15 litrov) ter potem šele z dotičnimi krmilnimi sredstvi zmeša; le toliko vode se naj doda, da se krmilna sredstva rezanice poprimajo. Neka druga vrsta te mešanice bi bila sledeča: Na 10 kil slamnate rezanice se da do 20 litrov gorke vode, nadalje dotična krmilna sredstva; to mešanico se pusti 12 do 18 ur ležati; s tem prične krma sama topla postajati in kipeti.

Kot krmilna sredstva bi v potrebi tudi služilo: Listje topola, lipe, jelše, breze, jesena, bukve, hrasta, lesnika; odrezane vejice se zvežejo in posušijo; te vejice imajo skoraj isto redilno vrednost kakor trava. V maršikatem gozdu je toliko trave, da se zamore dobiti nekaj mrve. V vinogradnih pokrajinah se nabere avgusta meseca vinsko listje; posuši se to listje in zveže z mrvo za zimo. Divji kostanj ima veliko redilne moči; z vodo se odstrani grenke snovi. Tudi pirnica ali boroj je oprana in posušena dobra krma.

Nadalje moramo gledati, da potegnemo jezensko pašo čimdalje; ako damo živini, predno jo poženejo na pašo, nekaj navadne krme, potem se pase živina lahko brez nevarnosti, dokler ne pride hujši mraz.

Direktor V. Göhlert.

Politični pregled.

Kmeti zbor v Gradcu. Kmetaki zastopniki planinskih dežel brez razlike stranke so bili sklicali za 2. septembra v Gradcu kmetaki zbor s sledečim dnevnim redom: Starostna preskrba kmetov (poroč. dr. Steinwender); razdolenje kmetakih posestev (poroč. Schöpfer); poselsko vprašanje (poroč. Hagenhofer). Zbor bode važen. Kmetje vkup!

Avstrijske državne železnice bodo ob sedaj nameravanem podražavljenju imele dolgotrajni šin za 18.195 kilometrov, to je 81,8% vseh železnic. Le 3.755 km. železnica nahaja se torej še v zasebni posesti. Državne železnice uslužbujejo 179.357 uradnikov in uslužbencev. Lokomotiv imajo 5.031, osebnih vozov 10.222 in tovornih vozov 111.107. Od 6. januarja pa do 30. junija vozilo se je na vseh državnih železnicah blizu 35 milijonov oseb in blaga za skoraj 30 milijonov ton. Skupni dohodki so znašali v tem času 212% milijonov kron.

Suša na Ogrskem. List madžarskih kmetov „Köztelek“ poroča o pomanjkanju krme na Ogrskem in zahteva prepoved izvoza krme. Torej tudi na Ogrskem suša!

Dobički avstrijskih industrijalcev so bili 1. 1907 precej lepi. Le per podatkov bodi omenjenih: V kurzem listu dunajske borze označene industrijske družbe so razdelile leta 1907 skupaj 85% milijonov kron dividendov (namreč deležev

dobička). Od prejšnjega leta je narasel dobiček za čez 10 milijonov kron, to je za 12%. Samo 7 industrijskih družb izplačalo je nad 2 milijona dobička. In kmetijstvo? Kje je kmetaki dobiček?

Spošno državno zavarovanje proti toči je zahteval in predlagal poslanec Spiess v 95. seji državne zbornice. V svojem zanimivem govoru je dejal m. dr.: „Državne podpore po toči prizadetim posestnikom kakor tudi odpisi davka ne odgovarjajo svojem namenu, ker so dotične svote veliko premajhne. To ča je napravila na Avstrijskem od leta 1872 do 1887 čez 186 milijonov goldinarjev škode, torej vsako leto skoraj 25 milijonov kron. To so grozovite številke! Vsa zavarovalna podjetja na Avstrijskem so leta 1902 vpisala skupno 2.843.475 K premijskih dohodkov; izplačala pa so ta podjetja isto leto 3.580.840 K za po toči prizadeto škodo. Leta 1903 so znašali premijski dohodki 3.002.513 K proti škodi za 6.867.200 K. Pri zavarovanju proti toči ne delajo ti zaradi dobička. Zato ga razširjajo tudi le v pokrajinah, kjer ni dostikrat toče. Zato bi bilo skrajni čas, da vzame država celo zadevo v roke in da ustanovi državno obli-gatorično zavarovanje proti toči. Upajmo, da bodoje poslanci to zadevo enkrat pošteno v roko vzeli!

Ustava na Turškem. Zadnje tedne pričelo se je pojavljati na Turškem radikalno ustaško gibanje. Stranka t. z. „mladoturkov“ je pričela svoje stare zahteve ojastrje naglašati. Sultan in z njim nazadnjaki so se branili in hoteli gibanje s silo zatreti. Ali ustaši, med njimi več vojaških dostojanstvenikov, so kratkomalo zasedli Monastir in več drugih makedonskih mest. Zdaj je moral sultan odjenjati in res je podelil svojim podanikom 24. julija ustavo. Takšno ustavo, ki daje ljudstvu vsaj nekoliko političnih pravic, so imeli Turki že leta 1876. Ali nazadnjaki so jo 2 leti pozneje razveljavili. Zdaj velja zopet. Ustava daje vsem podanikom sultanu versko prostost in meščansko enakost pravic ter vpelje državni svet (senat) in poslaniško zbornico.

Postava o podpori za rezerviste.

Državni zbor je sprejel novo postavo, ki določa gotove podpore za one, ki so poklicani k vojaškim vajam ali k vojaški službi. Glavne točke te postave so sledeče:

Kdo ima pravico do podpore (Unterhaltsbeitrag)? — § 1. Svojci moža, ki ni aktivni vojak in ki mora k orožnim vajam ali pa svoji državljan, ki je poklican pod orožje v nadomestni rezerve (Ersatzreserve). Kot svojce se smatra: ženo, zakonske in nezakonske otroke, sestre in brate ter ascendentne pod orožje poklicanega.

Kdo nima te pravice? — § 2. Pravica do podpore ne velja, ako dobiva pod orožje poklicani za čas orožne vaje ali vojaške izobrazbe svojo plačo naprej ali pa ako so njegove premoženske razmere take, da lahko svojci brez podpore izhajajo.